

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Przysławski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z odwołania R.R.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 9 listopada 2022 r.
w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Przeworsku,
ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 roku, poz. 359,

z udziałem T.K.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 19 lipca 2023 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej
Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.**

(P.S.)

UZASADNIENIE

I.

I.1. R. R. (dalej również: „Skarżący”) wniósł odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa (dalej również: „KRS” albo „Rada”) nr [...] z 9 listopada 2022 r. o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: „Prezydent RP”) wniosku o powołanie T. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu Rejonowego w Sądzie Rejonowym w Przeworsku oraz nieprzedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie Skarżącego do pełnienia tego urzędu. Powyższą uchwałę R. R. zaskarżył w całości, podnosząc następujące zarzuty:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: „Konstytucja RP”) w zw. z art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 269, dalej: „u.KRS”) poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie, tj. brak dokonania oceny kandydata na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, podjęcie uchwały sprzecznej z podstawowymi zasadami prawnymi na skutek zaniechania zastosowania jednolitych i obiektywnych kryteriów, pozwalających na stwierdzenie zachowania minimalnego standardu równego dostępu do służby publicznej oraz równego traktowania, w wyniku czego Prezydentowi RP przedstawiono wniosek o powołanie T. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Przeworsku w miejsce Skarżącego.

II. naruszenie przepisów procedury konkursowej, tj.:

1. art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 33 ust. 1 oraz art. 35 ust. 2 u.KRS poprzez brak rozpatrzenia kandydatury Skarżącego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 u.KRS i w konsekwencji podjęcie uchwały dowolnej w stopniu rażącym i sprzecznej z dostępnym Krajowej Radzie Sądownictwa materiałem dowodowym w oparciu o obiektywne kryteria i właściwie sporządzane opinie;

2. art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 35 ust. 1-3 u.KRS poprzez: dokonanie oceny kandydatury Skarżącego bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy

udostępnionych KRS oraz dokonanie tej oceny w sposób dowolny oraz niezgodnie ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji Skarżącego, z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów, a więc ocenę dowolną; nierozpoznanie zgłoszonych kandydatur w oparciu o jasne i jednakowe dla wszystkich kryteria oceny kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie; brak porównania i omówienia ocenianych kandydatur w oparciu o jednolite dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria ustawowe, a także niezastosowanie części ustawowych kryteriów oceny kandydatur; wybiórcze stosowanie kryteriów oceny kandydatów (m.in. niewzięcie pod uwagę ponownego, w tym przypadku jednogłośniego rekomendowania kandydata R. R. na stanowisko sędziowskie przez zespół – wewnętrzny organ Rady – tj. 3 głosy za R. R. przy braku głosów przeciwnych i wstrzymujących się oraz niewzięcie pod uwagę braku rekomendacji T. K.; pominięcie niedostatecznej oceny T. K. z egzaminu radcowskiego, gdyż ocenę pozytywną otrzymał dopiero po ponownym przystąpieniu do egzaminu radcowskiego, w sytuacji, gdy R. R. skończył aplikację sądową w terminie i zdał egzamin sędziowski w pierwszym terminie z łączną oceną: dobry; pominięcie przy wyborze kandydata najwyższego wyniku poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w Przemyślu dla R. R.; pominięcie faktu, że T. K. nie ma żadnego doświadczenia w zakresie stosowania szeroko rozumianego prawa karnego, w sytuacji, gdy R. R. pracował we wszystkich wydziałach sądu rejonowego, także w Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w N. i praktycznie przez cały czas jego pracy zawodowej związany jest z pracą w sądzie, w tym na stanowisku asystenta sędziego od 1 lipca 2007 r., a później starszego asystenta sędziego); lakoniczne uzasadnienie kryteriów wyboru kandydata (m.in. odnośnie doświadczenia zawodowego, w tym doświadczenia w stosowaniu przepisów prawa, które w uchwale KRS zawarte zostało w słowach „zdobył doświadczenie podczas wykonywania wolnego zawodu radcy prawnego, a tym samym podejmowania samodzielnych czynności” – co stoi w sprzeczności z przebiegiem ścieżki kariery zawodowej Skarżącego, który od samego początku wiązał i wiąże swoją przyszłość z wymiarem sprawiedliwości, tj. wybór aplikacji sądowej, a nie innej; praca na stanowisku asystenta sędziego, a nie w wolnym zawodzie; praca we wszystkich wydziałach sądu rejonowego – co potwierdzają załączone dokumenty; doskonałe przygotowanie

merytoryczne do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego oraz samodzielne podejmowanie czynności – co potwierdzają opinie przełożonych sędziów, dokumenty załączone do akt sprawy, jak i ocena kwalifikacyjna kandydata). Ponadto pominięcie również faktu, że T. K. nie posiada żadnego doświadczenia w stosowaniu szeroko rozumianego prawa karnego, w sytuacji, gdy stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Przeworsku przypisane ma być do wydziału karnego tego Sądu – co wszystko wyżej wymienione skutkowało nieprzedstawieniem w uchwale Prezydentowi RP wniosku o powołanie Skarżącego, a przedstawieniem T. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Przeworsku;

3. naruszenie art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez sporządzenie uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatury Skarżącego w sposób uniemożliwiający poznanie motywów podjęcia uchwały, co wyklucza odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie których KRS uznała, że kandydatura Skarżącego nie zasługuje na przedstawienie Prezydentowi RP wniosku o przedstawienie go do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Przeworsku.

Mając na uwadze podniesione zarzuty Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały oraz przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

II.

Na podstawie treści zaskarżonej uchwały oraz akt sprawy ustalono:

II.1. Postępowanie w sprawie sięga 2021 r., kiedy to w „Monitorze Polskim (2021, poz. 359) ukazało się ogłoszenie o wolnym stanowisku sędziego sądu rejonowego w Przeworsku.

II.2. Po przeprowadzonym postępowaniu, Krajowa Rada Sądownictwa podjęła uchwałę nr [...] z 14 października 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Przeworsku, wskazując w punkcie 1. jako kandydata do pełnienia urzędu

na wymienionym stanowisku T. K. oraz nie przedstawiając takiego wniosku w odniesieniu do: M. J., M. K., A. K., B. M., J. N., R. R., D. T. i R. Z..

II.3. Spośród osób nieprzedstawionych do powołania na urząd sędziego Sądu Rejonowego w Przeworsku R. R. złożył do Sądu Najwyższego odwołanie od uchwały. Pozostali uczestnicy postępowania nie złożyli odwołań, wobec czego uchwała nr [...] z 14 października 2021 r. w odniesieniu do nich uprawomocniła się.

II.4. Sąd Najwyższy wyrokiem z 4 października 2022 r., I NKRS [...], uchylił zaskarżoną uchwałę w punkcie pierwszym oraz w punkcie drugim w zakresie dotyczącym R. R. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, że przy podejmowaniu zaskarżonej uchwały za kryterium rozstrzygające o wyborze T. K. Rada uznała fakt uzyskania przez niego wyższej – niż R. R. – oceny na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych. Sąd Najwyższy uznał, że Rada nie wyjaśniła, w jaki sposób okoliczność ta miałaby przekładać się na doświadczenie zawodowe T. K. i czynić je bardziej wartościowym niż doświadczenie posiadane przez R. R.. Nie wiadomo też, w jaki sposób uzyskanie przez T. K. lepszej oceny na dyplomie miałoby uzasadniać pominięcie faktu uzyskania przez R. R. wyższego poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w P. Obrane kryterium ma tym bardziej marginalne znaczenie, że omawiani kandydaci ukończyli wyższe studia prawnicze odpowiednio w 2002 r. (R. R.) i 2007 r. (T. K.). Jednocześnie nie ulega wątpliwości, że doświadczenie w wykonywaniu zawodu prawniczego uzyskiwane jest dopiero po ukończeniu wyższych studiów prawniczych - skoro posiadanie takiego wykształcenia jest warunkiem koniecznym do praktykowania każdego bez wyjątku zawodu prawniczego.

Sąd Najwyższy przyjął w związku z powyższym, że ocena na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych nie może pełnić decydującej roli przy ocenie kandydatów na stanowisko sędziowskie. Przedmiotowa okoliczność nie wpływa bowiem ani na ocenę kwalifikacji (która jest sporządzana oddzielnie dla każdego kandydata na potrzeby konkretnego postępowania nominacyjnego), ani (z przyczyn wskazanych wyżej) na doświadczenie zawodowe kandydata,

ani tym bardziej na poparcie, jakim dany kandydat cieszy się w środowisku sędziowskim.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy stwierdził, że KRS podejmując zaskarżoną uchwałę zastosowała niejednolite kryteria oceny kandydatów – nie tylko w sposób nieuprawniony przydając decydujące znaczenie kryterium oceny uzyskanej na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych, ale także pomijając kwestię uzyskania przez R. R. wyższego poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w P. Rada nie wyjaśniła przyczyn pominięcia tej okoliczności, podobnie jak nie wytłumaczyła w jaki sposób wyróżnia się ocena kwalifikacji T. K.. Według Sądu Najwyższego z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika również, że niektóre z czynników, mających w ocenie Rady decydujące znaczenie dla przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie T. K., nie zostały zbadane w odniesieniu do pozostałych kandydatów, w tym R. R. – chodzi tu o zróżnicowanie posiadanego doświadczenia zawodowego oraz doskonalenie zawodowe, które zostały wyróżnione jako kryteria wyboru tylko w przypadku kandydatury T. K.

II.5. Po powrocie sprawy do KRS przeprowadzono ponowne postępowanie.

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu KRS Przewodniczący Rady wyznaczył Zespół członków KRS (dalej: Zespół), zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b u.KRS.

II.6. Na posiedzeniu 7 listopada 2022 r. Zespół po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami i ich przeanalizowaniu, w tym z wyrokiem Sądu Najwyższego w sprawie I NKRS [...], omówił szczegółowo kandydatów, odbył naradę i uznał, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie.

W posiedzeniu Zespołu nie uczestniczył przedstawiciel Krajowej Rady Radców Prawnych, zawiadomiony o terminie posiedzenia z uwagi na udział w konkursie osoby wykonującej zawód radcy prawnego.

Podczas głosowania członkowie Zespołu oddali na kandydaturę T. K. 1 głos „za”, przy braku głosów „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się”, a R.R. – 3 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”.

W wyniku powyższego głosowania Zespół przyjął stanowisko o rekomendowaniu Krajowej Radzie Sądownictwa na jedno wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P. R. R.

W ocenie Zespołu rekomendowany kandydat spełnia kryteria wyboru w stopniu uzasadniającym rekomendowanie go Radzie. Zespół stwierdził, że przy dokonywaniu oceny kandydata wziął pod uwagę m.in. ocenę kwalifikacji kandydata, informacje dokumentujące jego doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w P. oraz inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia kandydata. R. R. posiada wieloletnie i bogate doświadczenie zawodowe – dłuższe niż S. K. – zdobyte podczas pracy na stanowisku asystenta sędziego i starszego asystenta sędziego w różnych wydziałach sądu rejonowego. W toku postępowania kandydat otrzymał pozytywną ocenę kwalifikacji, w której wskazano, że posiada wszechstronną, ugruntowaną wiedzę i doświadczenie w stosowaniu prawa materialnego i procesowego, zarówno karnego, jak i cywilnego. Ponadto uzyskał wyższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w P.

Zespół stwierdził też, że przedstawiając powyższe, kierował się dyspozycją art. 35 u.KRS, zgodnie z którym, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę rekomendowanych kandydatów, przy ustalaniu kolejności na liście kierując się przede wszystkim oceną ich kwalifikacji, a ponadto uwzględniając doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu.

II.7. W głosowaniu na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa 9 listopada 2022 r. na T. K. oddano 13 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i 4 głosach „wstrzymujących się” (przy 17 głosach ogółem), zatem jego kandydatura uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów. Na R. R. oddano 8 głosów „za”, przy

braku głosów „przeciw” i 8 głosach „wstrzymujących się” (przy 16 głosach ogółem), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

W rezultacie Rada – nie podzielając stanowiska Zespołu – uznała, że Prezydentowi RP zostanie przedstawiony wniosek o powołanie T. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P., co jest przedmiotem zaskarżonej uchwały nr [...] z 9 listopada 2022 r.

II.8. W uzasadnieniu uchwały KRS przedstawiła życiorys zawodowy obu kandydatów oraz ogólne wnioski z ocen kwalifikacji.

II.8.1. T. K. urodził się w 1983 r. w J.. W 2007 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie [...] z oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. Od 12 września 2007 r. do 22 lutego 2008 r. odbył staż w Urzędzie Gminy w S. Następnie, od 25 lutego do 31 maja 2008 r. był zatrudniony w Urzędzie Gminy w J. na stanowisku referenta prawnego, od 12 marca do 12 września 2008 r. – w Urzędzie Gminy w S., również na stanowisku referenta prawnego, od 1 czerwca 2008 r. do 31 lipca 2015 r. – w Urzędzie Gminy w J. na stanowisku podinspektora ds. prawnych, od 15 września 2008 r. do 14 stycznia 2013 r. – w Urzędzie Gminy w S. na stanowisku obsługi prawnej w ramach umowy zlecenia, od 4 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2012 r. – w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w J. na stanowisku obsługi prawnej, a od 1 maja do 31 grudnia 2012 r. – w Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji w J., także na stanowisku obsługi prawnej. W 2011 r. ukończył aplikację radcowską, a we wrześniu 2012 r. złożył egzamin radcowski z wynikiem pozytywnym. Uchwałą Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w R. z 9 listopada 2012 r. został wpisany na listę radców prawnych, prowadzoną przez tę Radę. Od 1 stycznia 2013 r. wykonuje zawód radcy prawnego w kancelarii radcy prawnego w S. (od 15 stycznia do 28 lutego 2013 r. ponownie pracował w Urzędzie Gminy w S. na stanowisku radcy prawnego i kolejno od 1 marca 2013 r. do chwili obecnej). Od 18 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2018 r. był zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w J. na stanowisku radcy prawnego, od 4 maja 2013 r. do 31 maja 2014 r. i od 1 września 2014 r. do 31 grudnia 2016 r. – w Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji w J., także na stanowisku radcy prawnego, od 1 sierpnia

2015 r. do 31 marca 2019 r. – w Urzędzie Gminy w J. na stanowisku inspektora ds. obsługi prawnej, od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. – w Nieodpłatnym Punkcie Pomocy Prawnej w J. na stanowisku radcy prawnego, od 2 kwietnia do 31 grudnia 2019 r. – w Powiatowym Urzędzie Pracy w J. na stanowisku radcy prawnego, a od 9 listopada do 31 grudnia 2020 r. – w Starostwie Powiatowym w J., również na stanowisku radcy prawnego. Od 14 maja 2019 r. jest zatrudniony w Powiatowym Zarządzie Dróg w J. na stanowisku radcy prawnego. Brał udział w licznych szkoleniach i konferencjach.

Ocenę kwalifikacji T. K. sporządziła A.K.– sędzia Sądu Okręgowego w P. W jej ocenie analiza spraw sądowych i opinii prawnych, przedstawionych przez kandydata, uzasadnia pozytywną ocenę pracy opiniowanego. Kandydat jest dobrze przygotowany do pracy orzeczniczej. Posiada odpowiednią znajomość przepisów prawa, szczególnie prawa procesowego cywilnego i procedury cywilnej, ale również duży zasób wiedzy z różnych dziedzin prawa oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego. Podsumowując, sędzia opiniująca uznała, że posiadana wiedza, umiejętności i doświadczenie zawodowe kandydata oraz nienaganna opinia w miejscu pracy dają uzasadnione podstawy do stwierdzenia, że T.K. spełnia wszelkie wymagania stawiane kandydatom na stanowisko sędziego sądu rejonowego.

II.8.2. R. R. urodził się w 1978 r. w S.. W 2002 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie [...] z oceną dobrą, uzyskując tytuł magistra. Od 1 października do 30 listopada 2002 r. był zatrudniony w Starostwie Powiatowym w L. na stanowisku referenta prawno-administracyjnego. Od 3 grudnia 2002 r. do 1 października 2005 r. pracował w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w L. na stanowisku stażysty i młodszego asystenta. Następnie został zatrudniony w Sądzie Okręgowym w T. – Ośrodku Migracyjnym Ksiąg Wieczystych w N.. Od 16 lutego 2006 r. do 31 marca 2007 r. zajmował stanowisko referenta-stażysty, a od 1 kwietnia do 30 czerwca 2007 r. – stanowisko migratora. Z dniem 1 lipca 2007 r. został zatrudniony w Sądzie Rejonowym w N. na stanowisku asystenta sędziego. Został przydzielony do wykonywania obowiązków służbowych do I Wydziału Cywilnego i III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich tego Sądu. Po odbyciu aplikacji sądowej w okręgu Sądu Okręgowego w T., we wrześniu 2008 r. złożył egzamin

sędziowski z łączną oceną dobrą. Od 2 października 2009 r. do 31 grudnia 2012 r. wykonywał obowiązki służbowe jako asystent sędziego w II Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w N. Od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. w związku ze zniesieniem Sądu Rejonowego w N., był zatrudniony w Sądzie Rejonowym w S.W.. Obowiązki służbowe wykonywał w VII Zamiejscowym Wydziale Cywilnym i IX Zamiejscowym Wydziale Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w S.W. z siedzibą w N.. Od 1 stycznia 2015 r. ponownie został zatrudniony na stanowisku asystenta sędziego w Sądzie Rejonowym w N. Do wykonywania obowiązków służbowych został przydzielony do I Wydziału Cywilnego i III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich tego Sądu, Z dniem 1 kwietnia 2016 r. powierzono mu stanowisko starszego asystenta sędziego w Sądzie Rejonowym w N. Z dniem 25 września 2017 r. został przydzielony do I Wydziału Cywilnego tego Sądu, w którym pracuje do chwili obecnej. Brał udział w licznych szkoleniach i konferencjach.

Ocenę kwalifikacji R. R. sporządziła Z. J. – sędzia Sądu Okręgowego w P. która wskazała, że kandydat doskonale organizuje pracę, o czym świadczy bardzo duża liczba sporządzonych projektów orzeczeń, uzasadnień i zarządzeń, do 2020 r. znacząco wyższa od przeciętnej dla asystenta w Wydziale. Analiza przedstawionych orzeczeń i ich uzasadnień daje podstawę do stwierdzenia, że R. R. posiada wszechstronną, ugruntowaną wiedzę i doświadczenie w stosowaniu prawa materialnego i procesowego, zarówno karnego, jak i cywilnego. Stale podnosi swoje kwalifikacje zawodowe w ramach szkoleń, organizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury. Jak wynika z przedłożonych okresowych ocen asystenta sędziego, opinii współpracujących z nim od kilku lat sędziów oraz opinii Prezes Sądu Rejonowego w N., jest on osobą samodzielną, niezwykle pracowitą, rzetelną, prezentującą wysoki poziom kultury osobistej, posiadającą umiejętność pracy w zespole, nienaganną w zachowaniu wobec przełożonych, sędziów oraz pracowników administracyjnych Sądu. Podsumowując, sędzia opiniująca – uwzględniając jakość, sprawność, terminowość i prawidłowość dokonywanych czynności, a także cechy osobiste kandydata – stwierdziła, że R.R. posiada wszelkie cechy i kwalifikacje do pełnienia obowiązków na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w P.

II.8.3. Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że obaj kandydaci spełniają formalnie wszystkie kryteria wyboru, a zatem zadaniem Rady było przeprowadzenie weryfikacji i dokonanie wyboru tej osoby, która spełnia wszystkie kryteria – oceniane łącznie – najlepiej i w najwyższym stopniu.

Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że przy podejmowaniu decyzji kierowała się ocenami kwalifikacyjnymi oraz doświadczeniem zawodowym kandydatów, a ponadto uwzględniła wskazania Sądu Najwyższego.

W ocenie Rady obaj kandydaci są porównywalni, jednak doświadczenie zawodowe R. R. nie pozwala ocenić go wyżej niż wybranego w tym postępowaniu T. K., który zdobył doświadczenie podczas wykonywania wolnego zawodu radcy prawnego, a tym samym podejmowania samodzielnych czynności. Rada uznała zatem, że dotychczasowy przebieg ścieżki zawodowej przemawia za wyborem T. K.

Krajowa Rada Sądownictwa wskazała też, że uwzględniła także opinię Kolegium Sądu Okręgowego w P, które na posiedzeniu 8 lipca 2021 r. pozytywnie zaopiniowało zarówno kandydaturę T. K., oddając 4 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”, jak również R. R., oddając 5 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 1 głos „wstrzymujący się”. Rada wskazała, że wybrany kandydat otrzymał zatem wysokie poparcie tego gremium, nieznacznie niższe niż jego kontrkandydat. Wieloletnie wykonywanie zawodu radcy prawnego przez T. K., a co za tym idzie posiadanie przez niego bardziej różnorodnego doświadczenia zawodowego, przemówiło – w ocenie Rady – za uznaniem, że wykazana różnica w udzielonym kandydatom poparciu środowiska sędziowskiego nie może być uznana za samodzielną przesłankę do podjęcia rozstrzygnięcia przez KRS.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje,

III.1. Sprawa po raz wtóry znalazła się w Sądzie Najwyższym i w znacznym stopniu zaskarżona uchwała powieliła wady uchylonej pierwotnie przez Sąd Najwyższy uchwały.

III.2. Nie ma wątpliwości, że Krajowa Rada Sądownictwa jest jedynym organem Państwa właściwym – w świetle Konstytucji RP – do wnioskowania do Prezydenta RP o powołanie na urząd sędziego konkretnego kandydata. Nie oznacza to jednak, że Rada może robić to według własnego uznania, a na potrzeby uzasadnienia deklarować „wszechstronne rozpoznanie sprawy” i „spełnianie wszystkich kryteriów – ocenianych łącznie – najpełniej i w najwyższym stopniu”. Wykazanie w uchwale, że Rada wie o efektach zastosowania określonych konkretnych kryteriów i podkreślenie, że zostały zastosowane, nie może prowadzić do uznania, że rzeczywiście zostały zastosowane, gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału, w tym z samej uchwały Rady wynika odmienny wniosek od zadeklarowanego. Jest to tym jaskrawiej widoczne, gdy opisana dysproporcja istnieje pomiędzy wskazaniem uzasadnionego stanowiska Zespołu a wskazaniem Rady.

III.3. W ocenie Rady okolicznością, mającą uzasadniać dokonany wybór, jest bardziej różnorodne doświadczenie zawodowe T. K., mające wynikać z wykonywania przez niego „wolnego” zawodu radcy prawnego, „a tym samym podejmowania samodzielnych czynności”. Stwierdzenie to nie ma jednak oparcia w przebiegu kariery zawodowej obu kandydatów. Całe doświadczenie zawodowe T. K. związane jest ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz instytucji publicznych na szczeblu samorządu terytorialnego. Z kolei R. R. pracował niemal wyłącznie w sądownictwie powszechnym, jednak pracę wykonywał w różnych wydziałach sądów, co wymagało znajomości różnych dziedzin prawa. Poza tym, w ocenie kwalifikacji R. R. wskazane zostało, iż z okresowych ocen asystenta sędziego oraz opinii współpracujących z nim od kilku lat sędziów oraz opinii Prezes Sądu Rejonowego w N. wynika m.in., że jest on „osobą samodzielną”. Trudno w związku z tym stwierdzić, aby doświadczenie kandydata przedstawionego z wnioskiem o powołanie było bardziej różnorodne z przyczyn wskazanych przez Radę.

Ponadto słusznie Skarżący wskazał, że doświadczenie wskazanego Kandydata związane jest z prawem cywilnym i to w ograniczonym zakresie, zaś Skarżący ma doświadczenie w różnych wydziałach sądownictwa powszechnego, w tym w wydziale karnym.

III.4. Wskazane w uzasadnieniu uchwały różnice, jakie istnieją między kandydatami świadczą raczej na korzyść Skarżącego. R.R. ma też dłuższy staż pracy, gdyż pracę związaną ze stosowaniem prawa rozpoczął 1 października 2002 r., zaś od 1 lipca 2007 r. pracuje na stanowisku asystenta sędziego, a następnie starszego asystenta sędziego. T. K. rozpoczął staż zawodowy 12 września 2007 r., a zawód radcy prawnego wykonuje od 1 stycznia 2013 r., a zatem jego doświadczenie w stosowaniu prawa jest o 5 lat krótsze. Długość doświadczenia w stosowaniu prawa przy ocenie kandydatów na stanowisko sędziowskie nie może mieć znaczenia decydującego, a dłuższy staż zawodowy nie przesądza samodzielnie o większym doświadczeniu, jednak kryterium doświadczenia zawodowego nie może być zupełnie oderwane od długości stażu pracy.

III.5. W świetle akt sprawy prawdziwe jest stwierdzenie zawarte w odwołaniu, że T. K. za pierwszym razem uzyskał ocenę niedostateczną z egzaminu radcowskiego, co nie znalazło się w uzasadnieniu uchwały.

III.6. Rada słusznie wskazuje, że oceny kwalifikacji obu kandydatów są pozytywne. Nie można jednak nie zauważyć, że w treści oceny kwalifikacji Skarżącego szczególnie podkreślone zostały jego dobre wyniki oraz pozytywne opinie w miejscu pracy. Podobnie jest z poparciem Kolegium Sądu Okręgowego w Przemyślu. Obaj kandydaci uzyskali pozytywny wynik w głosowaniu, ale nieznacznie lepszy wynik otrzymał Skarżący.

III.7. Podkreślenia wymaga też fakt, że Skarżący uzyskał jednomyślną rekomendację Zespołu (3 głosy „za”), podczas gdy Wskazany Kandydat otrzymał 1 głos „za” i 2 głosy „wstrzymujące się”. W uzasadnieniu uchwały Rada nie wyjaśniła przyczyn odstąpienia od stanowiska Zespołu, mimo iż Sąd Najwyższy wielokrotnie już wskazywał na szczególną rolę Zespołu w postępowaniu podkreślając, że odstąpienie przez Radę od stanowiska Zespołu wymaga dokładnego wyjaśnienia w uzasadnieniu (wyrok Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2021 r. I NKRS 54/21; wyrok Sądu Najwyższego z 23 marca 2022 r., I NKRS 67/21). W uzasadnieniu

zaskarżonej uchwały Rada nie wyjaśniła przyczyn odstąpienia od stanowiska Zespołu.

III.8. W świetle powyższego Sąd Najwyższy uznał, że Rada nie wyjaśniła należycie w treści uzasadnienia motywów dokonanego wyboru. Treść uzasadnienia nie pozwala też na stwierdzenie, że przy ocenie kandydatów zastosowała jednolite i obiektywne kryteria. Zasadne okazały się zatem zarzuty naruszenia art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 35 ust. 1-3 u.KRS, jak i art. 42 u.KRS – wobec uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatury Skarżącego w sposób uniemożliwiający poznanie motywów podjęcia uchwały.

Rada wskazała kryteria oraz zadeklarowała, że je zastosowała, jednakże ocena zastosowania owych kryteriów na podstawie uzasadnienia uchwały i materiałów sprawy nie może prowadzić do konstatacji, że zastosowano je zgodnie z prawem.

III.9. Wobec powyższego Sąd Najwyższy uchylił zaskarżoną uchwałę w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.

Zdanie odrębne od wyroku złożył SSN Tomasz Przesławski.

Zdanie odrębne
SSN Tomasza Przesławskiego
od wyroku Sądu Najwyższego z 19 lipca 2023 r., I NKRS 3/23

Nie zgadzam się z rozstrzygnięciem Sądu Najwyższego z dnia z 19 lipca 2023 r., I NKRS 3/23.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że kognicja Sądu Najwyższego w sprawach dotyczących odwołań od uchwał KRS w przedmiocie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego ogranicza się do oceny czy zaskarżona uchwała nie jest sprzeczna z prawem. Sąd Najwyższy bada zatem – czy Rada nie przekroczyła swoich ustawowych kompetencji, a podjęte rozstrzygnięcie ma oparcie w przepisach powszechnie obowiązującego prawa. Rolą Sądu Najwyższego nie jest bowiem ocena zasadności podjętej uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego. Rozstrzygnięcie w tym zakresie jest zarezerwowane dla Krajowej Rady Sądownictwa, która za pomocą tego instrumentu wpływa na kształt wymiaru sprawiedliwości w Polsce, w aspekcie dotyczącym stanu kadry sędziowskiej. Sąd Najwyższy nie może zastępować Rady (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 września 2023 r., I NKRS 36/23).

Uzasadnienie zaskarżonej uchwały spełnia ustawowe wymagania, w szczególności pozwala na dokonanie oceny z punktu widzenia jej zgodności z prawem. Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika wprost, jakie względy przemawiały za takim a nie innym sposobem zakończenia konkursu. Zawarte w uzasadnieniu argumenty dotyczące nieprzedstawienia Prezydentowi RP kandydatury Odwołującego się wskazywały, że na treść takiego rozstrzygnięcia sprawy decydujący wpływ miała całościowa i wszechstronnie przeprowadzona ocena wynikająca z łącznego zastosowania przyjętych przez Krajową Radę Sądownictwa kryteriów. To Rada, działając w ustawowo wyznaczonych granicach decyduje w ramach swojej swobody wyboru o tym, czy stający do konkursu kandydat spełnia, a jeśli tak to w jakim stopniu wszystkie wymagane kryteria do przedstawienia jego kandydatury Prezydentowi RP. W uzasadnieniu wskazano, dlaczego w ocenie Rady lepszym kandydatem, to znaczy w większym stopniu odpowiadającym przyjętym przez KRS kryteriom, jest T.S.K..

Należy podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego „z punktu widzenia ochrony interesów poszczególnych kandydatów trzeba (...) przyjąć, iż Rada nie ma obowiązku szczegółowego opisywania każdego z nich, wystarczające jest dokładne przedstawienie kandydata lub kandydatów wybranych przez Radę” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2022 r., I NKRS 101/21). Przy czym zauważyć należy, że nie ma podstaw do tego, aby przyjąć, iż skoro Rada nie

zamieściła w uzasadnieniu szczegółowej charakterystyki niewybranych kandydatów, to tym samym nie dokonała wnikliwej analizy ich kandydatur (zob. wyrok Sądu Najwyższego z: I NKRS 101/21, 12 czerwca 2019 r., I NO 43/19; 30 czerwca 2020 r., I NO 184/19; 2 grudnia 2020 r., I NO 132/20; 26 maja 2021 r., I NKRS 41/21; 23 czerwca 2021 r., I NKRS 56/21).

Rada w ocenianym postępowaniu porównała kandydatów, czemu dano wyraz na stronach 7-9 uchwały. Wskazano tam szereg okoliczności, które w ocenie Rady – do której to organ ten jest uprawniony – wybrany kandydat jest lepszy od kandydata niewybranego.

Wobec powyższego nie zgadzam się ze stwierdzeniem, że Krajowa Rada Sądownictwa nie wyjaśniła należycie treści uzasadnienia motywów dokonanego wyboru. Z treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały można odczytać, że Rada sprostала wymaganiom zastosowania jednolitych i obiektywnych kryteriów oceny kandydatów, a ocena zgromadzonego materiału w sprawie była wszechstronna i doprowadziła do wyboru wskazanego przez Radę kandydata.

Sk

[a.ł.]